

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 882
van **GRETE REMEN**
datum: 6 juli 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Optimalisatie materiaalverbruik kmo's - Materialenscan

Onze westerse economie en samenleving kunnen niet zonder materialen en grondstoffen. Het zijn de dragers van onze productie- en consumptiepatronen. De milieudruk als gevolg van ons materialenverbruik wordt steeds groter en het actuele tempo is niet houdbaar op lange termijn. De gevolgen van de steeds zwaardere belasting van ons leefmilieu worden elke dag duidelijker.

De afgelopen jaren is het besef gegroeid dat we het grondstoffengebruik drastisch moeten veranderen als we de aarde leefbaar willen houden. Daarnaast zijn er ook economische argumenten. Het gros van de middelen van kmo's (42%) gaat immers op aan materiaalkosten, veel meer dan de personeels- en energiekosten. Door een gebrek aan eigen grondstoffen in Vlaanderen zijn onze bedrijven erg afhankelijk van import die steeds schaarser en duurder wordt en van multinationale ondernemingen die de internationale grondstoffenstromen bepalen. Een noodzakelijke maatschappelijke ommezwaai dringt zich al langer op.

Om de positie van de Vlaamse economie te verstevigen, ondernemerschap te bevorderen en het grondstoffengebruik te optimaliseren, vormt het vergroten van het bewustzijn rond materiaalefficiëntie en -innovatie in de Vlaamse bedrijfswereld een beleidsdoelstelling. Dit dient te gebeuren in samenspraak met de minister van Werk, Economie en Innovatie en de minister van Energie.

Hiertoe beoogt de minister in samenwerking met het Agentschap Ondernemen en Innovatie en de kmo-werking van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) onder andere de ontwikkeling en het gebruik van de materialenscan en de lancering van tools voor de ontwikkeling van duurzaam productdesign of businessmodellen. Hierbij zou de minister expliciet de link met de levensduurverlenging van producten leggen.

Van 2014 tot 2016 konden Vlaamse kmo's een gratis beroep doen op de geselecteerde adviseurs om hun materiaalgebruik door te lichten aan de hand van de materialenscan. Na een bedrijfsbezoek, waarbij de adviseur info verzamelde, ontvingen de bedrijven een Excel-bestand waarin de materialenstromen geanalyseerd werden, en een rapport met een samenvattende analyse én suggesties voor verbetering. Aangezien aanpassingen aan het materiaalgebruik betekenen dat je tot de kern van het bedrijf moet doordringen, is verder uitgebreid onderzoek meestal aangewezen. Daarom werden ook kennis- en onderzoekscentra aangesproken om de kmo's na de scan verder te begeleiden om de

vastgestelde optimalisaties en aanbevolen verbetermaatregelen ook effectief te implementeren.

1. Hoeveel bedrijven hebben tussen 2014 en 2016 een gratis beroep gedaan op de materialenscan?
2. Welke initiatieven heeft de minister genomen om ook dit jaar de materialenscan te promoten bij de Vlaamse kmo's?
3. Welke resultaten werden dankzij de materialenscan de voorbije 3 jaren jaarlijks geboekt inzake de optimalisering van het materiaalverbruik, de verbetering van de bedrijfsresultaten en de versterking van onze Vlaamse economie?
4. Kan de minister een overzicht overmaken van de actieve tools voor de ontwikkeling van duurzaam productdesign of businessmodellen, alsook de resultaten van de betrokken tools inclusief de middelen die de minister hiervoor heeft ingezet?

ANTWOORD

op vraag nr. 882 van 6 juli 2017

van **GRETE REMEN**

1. Er hebben 129 bedrijven een materialenscan laten uitvoeren.
2. Hoewel de resultaten zeer positief waren bij de deelnemende bedrijven, werd geconcludeerd dat het doorlopen van een materialenscan een erg arbeidsintensief project is, voor zowel de bedrijven als de overheid. Na een grootschalige bevraging bij bedrijven naar hun behoeften inzake afval- en materialenbeleid, wil ik een duurzaam materialenbeleid bij Vlaamse kmo's stimuleren via het project 'Cirkeltips'. Hierbij zullen bedrijven aan de hand van de afvalcijfers die ze gerapporteerd hebben via het Integraal Milieujaarverslag advies krijgen voor een beter materialenbeheer.
3. De resultaten van de evaluatie van de materialenscan zijn opgenomen in de brochure "Duurzaam materialengebruik loont. De resultaten van de materialenscan.". Deze brochure is ter beschikking gesteld via de website www.ovam.be/materialenscan.
4. De opportuniteiten die uit de materialenscan blijken, hadden onder andere betrekking op een aangepast productontwerp. Met de online ontwerptool Ecolizer ondersteunt de OVAM ontwerpers om de totale milieu-impact van hun product te berekenen. Ook student-ontwerpers maken jaarlijks kennis met de tool en leren deze toe te passen tijdens hun opleiding. De Ecolizer kent momenteel meer dan 2000 gebruikers (www.ecolizer.be). Jaarlijks komen er ongeveer 750 gebruikers bij. Om op een breder en meer strategisch niveau duurzaamheid te integreren, kunnen bedrijven gebruik maken van de OVAM SIS Toolkit (Sustainable Innovation System). Deze tool ondersteunt bedrijven om de waardecreatie van hun business model te vergroten. Er werden ongeveer 400 tools verspreid. Deze tool wordt eveneens ingezet in relevante opleidingen van het Vlaamse hoger onderwijs. Jaarlijks werken een 60-tal studenten aan duurzame business modellen in workshops met deze toolkit (www.ecodesignlink.be/nl/ecodesign-tools/sis-toolkit). Docenten van economische opleidingen worden aangemoedigd om duurzame businessmodellen te doceren aan de hand van EHO, Ecodesign in Hoger Onderwijs, kit (www.ecodesignlink.be/nl/eho-kit). Met Close The Loop gidsen Vlaanderen Circulair en Flanders DC bedrijven uit de textielsector doorheen de principes van een circulaire werkwijze (<http://close-the-loop.be/nl>). De inspiratiedatabank van de OVAM toont best practices voor ecodesign en circulaire economie (www.ecodesignlink.be/nl/inspiratiedatabank). Op basis van een sleutelwoord of categorie kan een bedrijf op zoek gaan naar inspirerende voorbeelden. Ook de winnaars van de OVAM Ecodesign Award wedstrijden worden hierin opgenomen. Ten slotte heeft het team Circulair Vlaanderen een call gelanceerd voor projecten die als experimenteel, demonstratie- en disseminatieproject kunnen dienen op vlak van circulair ondernemen, waarbij we nieuwe technologieën, tools of businessmodellen (bijv. pay per use, deeleconomie) voor de circulaire economie uitproberen in de realiteit, bij voorkeur met een goede betrokkenheid van andere spelers in de keten. Tot 80% van een project wordt gesubsidieerd, met een maximum van 100.000 euro. In totaal maak ik in 2017 1,7 miljoen euro vrij voor circulaire economieprojecten in Vlaanderen.